

Orta Şark meydan muharebesi nin yeni safhası

Hür Fransızlarla İngilizlerin Suriyeye girmeleriyle Orta Şark meydan muharebesinin yeni bir safhası başlamıştır. Bu muharebe İskenderun körfezinden İskenderiye ve İskenderiyeden Cebelütürk'a kadar genişliyebilir.

Yazan: Abidin DAVER

Ankara, 8 Haziran

Hür Fransız kuvvetleri, İngiliz İmparatorluk kuvvetlerinin müzaheretile pazar sabahı, Suriye topraklarına girdiler. Böylece günlerdenberi, dünya efkârı umumiyesini işgal eden Suriye meselesinin halline doğru ilk adım atılmış oldu. Okuyucularımız hatırlarlar ki Suriye'nin tarafımızdan işgali fikri ortaya atıldığı zaman, biz bu sütte, mesele'nin en iyi hal çaresi, Suriye'nin hür Fransız kuvvetleri tarafından işgali olduğu mütealeminde bulunmştuk. Böylece Vişi Fransası'nın, İngilizlere aleyhine, Mihver cephesine iltihakının bir dereceye kadar önlenmiş olacağını düşünmştük. O vakittenberi, Darlan maskeyi yüzünden atmış ve kızıl bir İngiliz düşmanı olarak ortaya atılmış olduğundan Suriyeyi, Filistin'den hareket eden hür Fransızlara işgal ettirmenin Vişiyi Berlin ve Roma ile tam bir şekilde işbirliği yapmaktan menedeceğini kestirmek, artık mümkün değildir.

Fakat, Vişi Fransası, İngiltere aleyhinde harbe girmek için, bu hareketi bahane itiraz etse dahi, İngiltere böyle yapmak mecburiyetinde idi. Çünkü artık Darlan, Suriye tayyare üslerinden Mihveri istifade ettirmek suretile yalnız gözle değil, filen de İngiltere aleyhinde mücadeleye iştirak etmiş bulunuyor; İngiltere'nin gösterdiği tereddüt ve teahhüdün Mihver istifade ediyor, Suriyede hergün biraz daha kuvvetleniyordu.

Almanyanın Suriye meselesinde tuttuğu yol, Balkanlardakinin aynı idi. Almanya, İngiltere, Balkanlara gelmedikçe ben de Balkanlara gelmem diye diye hazırlıklarını ikmal etmiş ve nihayet iyice kuvvetlendikten sonra, Bulgaristandan geçerek Yugoslavya ve Yunanistanı çig-nemiş, Mataban burnuna kadar inmişti. Bir müddettenberi Suriyede aynı şeyi yapmaya hazırlanıyordu. Suriyeye gelmeyecekmiş gibi görünerek orada Darlan'ın yardımcı zemini hazırlıyordu; günün birinde hava yollu oraya incek ve Suriyeyi Giritten daha kolay işgal edecekti. Hazırlık devresinde de, Suriyeye bir İngiliz taarruzu vaki olursa Fransanın kendini müdafaa için pek haklı olarak silaha sarılacağını bir umacı gibi tehdit makamında kullanıyordu.

Balkanlarda işin sonu ne olacağını İngiltere pek iyi biliyordu amma, Almanlar Romanya'ya geldiği ve İtalyanlar Yunanistana taarruz ettiği zaman, hattâ bu hadiseleri takip eden kış ayları içinde, Alman - İtalyan kuvvetlerine karşı koyabilecek kara ve hava kuvvetlerini temin ve tedarik edememişti. Elde bu kuvvetler olsaydı, hiç şüphesiz, ilk Alman neferi Bükreşe gelince ve İtalya, Yunanistana ultimatom verince, o da, Balkanlara ayak basardı.

İngiltere, Suriyede de, Balkanlarda yaptığı gibi pasif kalamazdı; çünkü Giridi almış ve daha evvel Suriye hava meydanlarına inerek İrak'a yardım etmiş olan Almanların, hiç vakit kaybetmeden, Suriyeye de gelecekleri meydanda idi. Suriye, Orta Şarktaki esas in-

Mısır'daki hür Fransız kuvvetlerine mensup askerler mitralyöz başında

General dö Gol

Katruyu Suriye mümessilliğine tayin etti

Hür Fransızların şefi Suriye ve Lübnan itaate davet ediyor

Vavelin mesajı

General Dö Gol

Kahire, 9 (A.A.) — Hür Fransanın Şefi General De Gaulle Suriye ordusuna hitaben aşağıdaki beyannameyi negetmiştir:

Suriye ve Lübnandaki Fransız Subay Erbaş, asker, bahriyeli ve tayyarecileri Fransanın kurtarılması için muharebeye tekrar başlamağa karar verdim. General Catru'yu mümessil ve Suriye ve Lübnandaki Fransız kuvvetlerinin

(Devamı 4 üncü sayfada)

İskenderiye boşaltılıyor

Bir günde kırk bin kişi şehirden ayrıldı

Mısır B. vekili beyanatta bulundu

Kahire 9 (A.A.) — İskenderiye sakin bir gece geçirmiştir. Bununla beraber sivillerin tahliyesi devam ediyor. Bir Arap gazetesi, Pazar günü şehri terkedenlerin miktarını 40 bin kişi olarak tahmin ediyor. Dün bir çok hususî ve mecca-

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Almanya

Yakında Manş üzerinde kat'i neticeli bir muharebe verecekmiş

von Brauchitsch Fransa ve Manşta teftişler yaptı

Berlin, 9 (A.A.) — Bir hususî muhabir bildiriyor:

Şarkî Akdenizde ve şarkta yeni bir hareket hazırlandığını gösteren sarıh işaretlere ve Alman efkârı umumiyesinin Orta Şark muntakasının kat'i hareket muntakası olduğuna kana bulunmasına rağmen, şu elbet tebarüz ettirilmelidir ki Alman askeri ricalinin beyanata, daima, yalnız garp cephesinin kat'i olduğunu söylemiştir. Mareşal Von Brauchitsch'in Fransa'da ve Manş civarında seyahati, kıymetli bir işarettir. Girid umumi provasından sonra, Alman zımdarları, yakın bir tarihte, kat'i muharebeyi Manş üzerinde vereceklerdir.

SURİYEDEKİ MUHAREBE VE TÜRKİYE

İngiliz matbuatı

"Kuvvetli müttefikimiz Türkiye ile Irak arasındaki geçit kapandı,, diyor

Londra, 9 (A.A.) — Daily Mail gazetesi hür Fransızlarla İngilizler tarafından Suriyede başlanan hareketin ehemmiyetini şu suretle tebarüz ettirmektedir:

Suriyenin müttefikler tarafından işgali Türkiye'nin cenahlarını muhafaza altına alacak ve Türkiye'nin Almanlara karşı asker geçmesine müsaade etmemek ve hava üslerinin istifadelerine meydan bırakmamak hususlarında gösterdiği mukavemeti bir kat daha kuvvetlendirecektir.

News Chronicle gazetesi, şunu yazmaktadır:

(Devamı 4 üncü sayfada)

ALMANLAR

Suriye hâdiselerine seyirci kalacaklar

Türkiyenin vaziyeti hakkında sorulan bir sual cevabsız kaldı

Romanın vaziyeti

General Vavel

Berlin, 9 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Bugün Alman Hariciye Nezaretinde beyan olunduğuna göre, Almanya Yakın Şarktaki askeri hâdiseleri büyük bir alâka ile takip emekte, İngiliz kuvvetleri tarafından Suriyeye karşı girişilen hareketin hakiki siyasi sebebi ise daha büyük bir alâka ile kaydolunmaktadır.

(Devamı 4 üncü sayfada)

Vişi hükûmeti

Tulondaki filoya

harekete hazırlanmasını emretti

Fransa İngiltereye bir nota verdi

Nevyork 9 (A.A.) — (Röyter): Nev - york Times gazetesi, Berneden istihbar ediyor:

Fransız filosunun Toulon'daki

(Devamı dördüncü sayfada)

Basın Birliği Kongresi Toplandı

Türk Basın Birliği İstanbul Muntakası kongresi dün saat 14 de toplandı. Bu husustaki tafsilât ikinci sayfamızdadır. Resimde Kongrede konuşan bir konuşmacı görülüyor.

SURİYEDE son vaziyet

İngilizler 4 koldan ilerliyor

Sur, Der'a, Mer-

ciyyunda' alındı

Cebeli Düruzda 4000 Fransız askeri müttefiklere iltihak etti

Hür Fransızlar 140 Alman paraşütçüsünü esir etti

Müttefikler denizden de taarruza başladılar

Londra 9 (A.A.) — Hür Fransız kuvvetleriyle İmparatorluk kuvvetlerinin ileri hareketi başlıca dört yol üzerinden yapılmaktadır.

- 1 — Beyrut istikametinden.
- 2 — Şam
- 3 — Amman'dan Suriyeye giden yolu takip ederek.
- 4 — Irak'dan Fırat nehri vadisiyle mel sahil yolunu takip ederek.

İkinci bir kol memleket dahi - linden Şama doğru giden yol üzerinden yürümektedir. Bu iki kuvvet, mahalli kuvvetlerin aksüla - mellerini dikkatli bir surette tet - kik ederek yavaş yavaş ilerlemek -

(Devamı 4 üncü sayfada)

Irak İtalya ile siyasî münasebetlerini kesti

Raşit Ali Iraklıları isyana davet eden bir beyanname neşretti

Bağdat 9 (A.A.) — Irak hükûmeti, İtalya ile diplomatik münasebetlerini katetmiştir. İtalyanlar, 24 saatte memleketi terkedeceklerdir.

RAŞİT ALİNİN BEYANNAMESİ

Şam 9 (A.A.) — (D. N. B.): Sabık Irak başvekilî Raşit Ali, Irak hal - kına hitaben neşrettiği bir beyan - namede, İngiltere hizmetinde bulunan bir kaç kişinin hiyaneti ile Irakı terk etmek mecburiyetinde kaldığını ve Bağdat emniyet komitesi denen komitenin bu şehri hiç bir mukavemet göstermeden İngilizlerin eline teslim etmiş olduğunu bildirmiştir.

Raşit Ali, halkı, İngiltereye karşı mücadeleye devam davet etmekte ve memleketin milli istek - lerinin yakında tahakkuk edeceğini temin eylemektedir.

İnhisarlar Vekili Dü Ankaraya Avdet Etti

Raif Karadenizin mühim beyanata

Küçük rakı şişeleri kaldırılmıyor işçiye bedava yemek verilecek - açıl - ta kalan 39 memur maaşlarını alaca

Bir haftadanberi şehrimizde tet - kiklerde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekilî Raif Karadeniz, dün akşam Ankaraya dönmüştür.

Vekil, dün de İnhisarlar Umum Müdürlüğünde muhtelif işler üzerinde meşgul olmuş, Umum Müdürden ve sair alâkadarlardan izahat almıştır.

VEKİLİN BEYANATI

Raif Karadeniz, bir muharriri - mizin muhtelif suallerine cevaben şu beyanatta bulunmuştur:

İNHISARLAR TEŞKİLATI KANUNU

— İnhisarların yeni teşkilât kanunu neyi temin etmiştir ve tatbikine başlanmış mıdır?

— Teşkilât kanunu, İnhisarlar idaresi faaliyetini tamamen esaslı ve hukukî çerçeve içine almıştır. Bu kanun, sadece kadroların değil, idare organlarının ve şubelerinin, taşra teşkilâtındaki memuriyetlerin vazife ve salâhiyetlerini de göstermektedir.

Bu kanun ile halledilen belli - başlı işlerden birisi idare memurlarının şimdiye kadar ne olduğu anlaşılmayan haklarının tesbit edilmiş olmasıdır.

Bu husustaki esaslara göre inhi -

İnhisarlar Vekili B. Raif Karadeniz

badaki hakları tecavüz etmeyen ve onlarla muadil sayılabilecek haklara sahip olmaktadır.

Kanunun tatbikine başlandı. Bu nun yapılmasını emrelediği nizamname lâyhalarını hazırlıyor.

Diğer taraftan kadroyu da tatbi - ettik. Açıkta kalan otuz dokuz me -

AMERİKADA

Grev yapan bir tayyare fabrikası

Ruzveltin emrile, ordu tarafından işgal edilecek

Nevyork, 9 (A.A.) — Reiscüm - hur Ruzvelt orduya, grevin devam etmekte olduğu «Northamerican Aviation» tayyare fabrikasına el koymak emrini vermiştir.

Bu fabrikaya el koymak emrinin verildiği Vasingtonda Reiscümhu - run kâtibi Early tarafından bildirilmiştir.

İlk defa olarak ki hükûmet bir grev hâdisesinde barıştırmak usulüne müracaat etmeksizin böyle kat'i bir tedbir almaktadır.

Günün Tenkitleri

Bakımsızlıktan..

Yazan: Selâmi İzzet SEDES

İstanbulda eski devirlerden kalma bina bulunmamasını ah - şaba hamlederiz, eski konakların çoğu ahşap olduğunda yıkılıp gitmiştir deriz ve bugün bir taşını bile yerine koymaya veya yerinden oynatmaya imkân bulunmayan tarihi kâğır eserlerin harabeleri karşısında susup du - suruz.

Bizde binaların harap olma - sının sebebi, harabinin tabii sebebidir: Bakımsızlıktır; bugün kurtarılmaya, restore etmeye çalıştığımız birçok tarihî eserleri - miz nasıl bakımsızlıktan harap olduysa, İmparatorluktan kalma muazzam ve muhteşem kâğırlar da bakımsızlıktan harap olmuş - tur.

Bir binayı yapmak, yaparken yalnız yapım parasını düşünmek kâfi değildir, binanın yapıldıktan sonra bakım parasını da gö - zetmek şarttır. Ne yazık ki, bizde çok eskidenberi yalnız ya -

pılmış, bakmak mevzuu bah - lunca, yerlerin süpürülmesi, le ihmal edilmisti; binaların zın çoğunu toz, toprak ve ör - tükler kemirmiştir.

Dün Basın Birliği kong - münasebetile Eminönü Halke - nin yeni yapılan binasına gi - şim zaman, binalarımızı toz toprağın kemirdiğine inand O güzelim - üslûpsuz fakat - nis, çok paraya mal olmuş, y - ve bunun için - güzeldi bina toprak içinde, merdivenler si - memiş, her tahtaya parmağı - la imzanızı atabilirsiniz, toz alınmamış, bazı yerlere eski, - ları yırtık yol halıları serili - basılınca toz kalkıyor, bir k - nın önüne paçavrayı andıran - paspas serilmiş ve hele park - e canım parkeler, bir kere - sin cilalanıp parlatılmamış.

Biliyorum, sebebini sors - «Ne yapalım, bu loca binayı - an temizletecek teşkilât için - çemizde para yok» diyecek -

Hakları var. Fakat binalar - hep bu hak yüzünden göküp - mistir.

SON HABERLER

BİR AMERİKAN DESTROYERİ

Groenlandda bir Alman denizaltısına hücum etti

Nevyork, 9 (A.A.) — Nevvyork Herald Tribune gazetesinin bildirdiğine göre, bir Amerikan destroyeri Groenland sahillerine yakın bir yerde batan bir İngiliz vapurunun mürettebatını kurtarmış ve bir Alman denizaltısına denizaltı bombalarıyla hücum etmiştir.

Suikast mi

Macaristan mühimmat depolarında müthiş bir infilâk oldu

Yüzlerce insan öldü

Bâle, 9 (A.A.) — Budapeşteden Basler Nachrichten gazetesine bildirilir: Tuna üzerindeki Smederovo kasabesindeki mühimmat depolarında vukubulan ve kalenin tamamen yıkılmasına sebep olduğu bildirilen büyük bir infilâkta yüzlerce ölü olmak üzere pek çok zayıat vardır. Geçen cuma günü vukubulan bu infilâk civarında bulunan bir şehrin de üçte ikisini tahrip etmiştir. İnfilâkın sebebi henüz bildirilmemiştir.

Küçük haberler

★ Londra, (Amirallik dairesinin tebliği) — Bismark'ın tahribi ile neticelenen hareket esnasında, 6 Haziran'da tahribi bildirilen üç işe vapurundan ve bir silâhlı balıkçı gemisinden başka, iki düşman işe vapuru daha yakalanmış ve batırılmıştır.

★ Atina, (Stefani) — Yunan me-murları, yeni bishabim taktiklerini almışlardır. Bu tedbirler mucibince elbise, ayakkabı, yiyecek maddeler ve ekmeğin için vesika usulü tatbik olunacaktır.

★ Budapeşte, (Stefani) — Başvekil Bardossy, İtalyaya yapmış olduğu resmi ziyaretten Budapeşteye avdet etmiştir.

★ Madrit, (Reuter) — Lalinea-dan gelen haberlere göre, üç motorlulu bir deniz tayyaresi, içinde iki Fransız generali ve bir Fransız teğmeni olduğu halde, cumartesi sabahı, Akdeniz cihetinden Cebel-i Lütifi'ye gelmiştir. Deniz tayyaresindeki üç kişi, derhal umumi va-

Menzies'in mühim nutku

Orta Şarkta yapılan insan ve malzeme sevkıyatı niçin azaldı?

"Vavel ve Dil'in plânları tetkik edilmeden reddedilemez,"

Melbourne, 9 (A.A.) — Avustralya Başvekil Menzies radyoda bir nutuk söyliyerek demıştır ki: "İngilterenin istilasından çok korkulduğu için Orta Şarkta insanca ve malzeme yapılan sevkıyatı azaldığı hakkındaki sefil iddiaları reddetmemizi istiyorum.

Geçen sene Fransanın sukutundan evvel de Almanlar Fransızların kulağına aynı yalanı fısıldamışlardı. İster ilerleyelim, ister gerileyelim, bütün İmparatorluk tek bir adam gibi mücadele etmekteydi. Dill ve Vavel gibi adamların plânları, binlerce kilometre uzakta bulunan işyılar tarafından uzun boylu tetkik edilmeksizin ihmal ve reddedilemez. Çörcilin bana son günlerde temin ettiğine göre gerek işe, gerekse kıta takviyesi itibarıyla Orta Şarkta yapılan sevkıyat muhnaşsran nakliyat meselesi dolayısıyla tahdit edilmmiştir.

Bundan sonra Menzies zafere ancak kara ve hava kuvvetlerinin makine bakımından üstünlüğü temin edildiği zaman ulaşılacağına işaret etmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

Semere vermiyen fakat büyük bir cesaretle yapılan son hareket esasında alınan dersler gösterdi ki Orta Şarkta makine bakımından Almanlar mütefakillerden daha büyük bir sür'atle hareket edebilecek tarzda teçhiz edilmişlerdir. Enerji ile mevcut nakil vasıtalarından azami derecede istifade ederek sür'atle bu bölgeye gönderebileceğimiz bir tek tayyareden daha fazlası olmayız.

Giritte alınan başlıca derse göre tayyare meydanlarının müdafaası dâfi bataryalarla değil, avcı tayyarelerle mümkündür.

linin nezdine götürülmüştür.

★ Sofya, (D.N.B.) — İyi bir kaynaklardan öğrenildiğine göre, Bulgar mebusan meclisinin bu ay sonunda fevkalade bir toplantı yapması muhtemeldir.

★ Bükreş, (Rador) — Pilösti civarında Albesti'de bir sür'at katarı bir yolcu katarı ile çarpışmıştır. 10 ölü, 30 yaralı vardır.

(A.A.)

ANKARADAKİ FRANSIZ ELÇİSİ

Mühim bir ameliyat geçirdi, sıhhi vaziyeti tehlikeli

Ankara, 9 (A.A.) — Fransa Büyükelçisi Jules-Henry'ye Nümune hastanesinde mühim bir ameliyat yapılmıştır. Büyük Elçinin sıhhi vaziyeti ciddiyetini muhafaza etmekle beraber bir salâh müşahade edildiği öğrenilmiştir.

Nevyork Taymis Kral Jorju takdir ediyor

Nevyork, 9 (A.A.) — Nevvyork Taymis gazetesi Yunan Kralı George'u takdir ve tazimle yâdetmektedir.

Yunan Kral ve hükümeti, sonuna kadar müllele birlikte kalmışlardır. Kralın ve hükümetin bomba yağmuru altında dramatik kaçırları tarihe korku bilmiyen kusursuz bir milletin kahramanlık destanı olarak geçecektir. Kral ve nazırları teslim olmamışlar, milletlerinin kurtuluşunu bekliyerek menfâda çalışan hükûmetlere iltihak etmişlerdir.

Teşebbüs

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

mya teşvik edecektir. Fransızlar İngilizlerle çarpışmakta olduklarına ve Almanlar da aynı kuvvetlerle muharebe halinde bulunduklarına nazaran müteker bir düşman karşısında bulunuyorlar demektir ve askeri birlik yapmakta bahis mevzuu olabilir ve Suriye muhafaza ve müdafaası işle başlıyacak bir vahdet daha geniş sahalara şamil olabilir. Fransanın kendisini kurtaracak kadar değilse de İtalyan ve Alman kuvvetleri ne inzimam ve iltihak ettiği takdirde rol oynayabilecek bir donanması mevcuttur. Bu cüzütlar da Akdenizde veya Atlantikte mücadeleye iltihak ederse muharebenin bu çetin safhasında hayli müz'ic bir hal ihdas edebilir. Amerikanın muvafakati ile, bu ihtimallerden ürkmüyerek filyata geçmiş ve ilk darbeyi indirmiş, Irakta olduğu gibi, Suriyede de bir sürpriz yapmıştır. Suriye nihayet Fransız mandası altında bir memlekettir.

Doğrudan doğruya Fransız toprağı değildir. Fransanın filen ve hukukun kan harbe girmesi mücadelenin gelişmesi olan istidadını takviye eder. Fakat Amerika için de dansa dahil olmak bir vecibe olur.

Bütün bu Suriye boğuşmalarının hududumuzda cereyan ettiğini bir dakika ne ihmal edebilir ve ne de unutabiliriz.

Hüseyin Şükrü BABAN

— Fakat doktor, dedi, bütün mesainiz bu sözlerinize bir tezat teşkil ediyor...

— Sözümlü kesmeyiniz kızım... Siz ne söyledinizi bilmiyorsunuz... Yalnız şu kadarını biliniz ki birçok tesadüfler bir araya gelmeseydi o gece yaralıyı tedavi etmezdim. Hastabakıcıyı yollayarak yaralıyı kabul etmemesini, icap ederse bir hastaneye kadar nakledilmesine yardım etmesini tembih ettim. Tekrar istahaleme daldığım bir sırada hastabakıcı avdet ederek yaralıyı kapıma kadar getirmiş olan kadından ortadan kaybolduğunu sükla sükla bana anlattı. Ne kadar hidetlendiğimi tahmin edersiniz. Maalesef kaderin karşısında eğilmekten başka yapacak bir şey yoktu. Muavinimi yaralının yanına yolladım ve her şeyi hazırlattım. Adamın yüzü delik deşik olmuştu. Bir arbeye esnasında bu hale geldiğini sonradan öğrendim. Cigerinde bir kurşun bulunduğunu şimdi hatırlıyorum. Adamı masanın üstüne yatırmışlardı. Bu hâdisi şimdi gözlerimin önünde tamamiyle canlanıyor.

Beni ihtiyar bir meczup zannediyorsanız aldaniyorsunuz kızım... Hayatta hiç sabit bir fikir, başkalarının şimdiye kadar yaptıklarından daha büyük, daha güzel bir iş başarmak arzusunun kurbanı olmadım mı?... O gece ben en yüksek noktaya vardığımı zannediyordum. Paçavara haline gelmiş bir adam ta savur ediniz... Etileri ve kemikleri ezilerek birbirine karışmış korkunç bir yüz... Bu zavallının benden hesap soracak ne ailesi

BUGÜN SİYASİ VAZİYET

İngiltere Suriye işini süratle tasfiye etmek mecburiyetindedir

Vişi hükümetinin Almanya ile işbirliği neticesi olarak Suriye tayyare meydanlarını Almanların emrine vermesi üzerine İngiliz ve hür Fransız kuvvetlerinin hareketi geçmelerine karar verildiği anlaşılmaktadır. Çünkü İngiltere 1940 Temmuzunda Fransanın müteker yapması üzerine negrettiği bir beyannamede Suriye düşman tarafından bir hareket üssü olarak kullanılmadıkça statükoyu ihlâl niyetinde olmadığını bildirmişti. Fakat Almanların Suriyeden istifade hakkı almaları ve tayyare meydanlarına yerleşmeye başlamaları karşısında İngilterenin lâkayt kalması, Almanların Suriyeye tamamiye yerleşmelerini, Filistin ve Erdünlü Süveyşin tehdit altına girmesini intaç edecekti. İşte İngiltere böyle bir zaruret karşısındadır ki Suriyenin işgaline karar vermiştir. Fakat bu hareketin hedefi Suriyeyi askeri bir işgal altına almak değil, nesredilen beyannamelerde de bildirildiği veçhile, Almanları Suriyeden çıkarmaktır. İngiltere ve General Dö Gö bunu müteakip Suriyelilere istiklâl verileceğini yâdetmektedirler.

Hâdisiye Vişide çok şiddetli bir aksülâmel uyandırmış gibi görünmektedir. Vişi, Irak harekâtı esnasında Alman tayyarelerinin Suriyeden geçtiklerini kabul ediyorsa da bunların döndüklerini ve halen sakat birkaç tayyareden başka tayyare kalmadığını bildirmekte ve Suriyenin Irak harekâtında Raşid Aliye tren dolusu harp malzemesi verdiği hakkındaki İngiliz iddiasına cevap vermemektedir. Yalnız Vişi, Fransız İmparatorluğunun müdafa edileceğini bildirmekte ve bu husustaki beyannamesinde geçen bir cümlede, "İlk kan bizim tarafımızdan aktılmamıştır" denilmektedir. Bu cümledeki "ilk kan" tabiri kan akmasının teakup ve temadi edeceğini de ifade etmektedir.

Mihver devletlerinin ise bu defa biraz gafil avlandıkları gazetelerinin lisanından anlaşılır gibidir. Maamafih Suriye hâdiselerini çok büyük bir dikkat ve âlaka ile takip ettikleri şüphesizdir. İngilizler ve hür Fransızlar Suriye hareketini kısa bir zamanda tasfiye ve ikmal edemelerse vaziyetin karışacağı tahmin edilebilir.

★

dar doğru olduğunu kestiremiyen Janine merakla sordu: — Rica ederim devam ediniz... Sonra ne oldu?

— Biraz sabrediniz... Evvelâ anlamamız lâzım...

Doktor ayağa kalkmıştı. Elle riler hareketler yaparak peşinde gazeteciler olduğu halde sükût içinde uyuyan kliniğin içinde yürüyordu. Koridorlardan geçtiler, birçok merdivenlerden inip çıktılar. Dışarıdan bir pavyon — ibaret zannedilen klinik hakikatte derinliğine uzanan büyük bir bina idi. Galbin bir kapıyı itti. Üstü camlı geniş bir yer girdiler. Buranın ilk bir havası vardı. Etraf kafeslerle dolu idi. Burada canlı hayvanlar üzerinde teşrih yapanlar işkence ettikleri zavallı mahlûkların birer nümunesini görmek mümkündü. Kafeslerin içinde köpekler, kediler, fareler, güvercinler, tavşanlar, Hint domuzları, maymunlar, birkaç koyun ve bir keçi vardı.

Galbin elini dudaklarına götürerek mırıldandı: — Bu aramızda bir sır olarak kalsın. Kimse bilmiyor. Komşuların teşebbüsü üzerine bütün hayvanlarını elimden almışlar. Fakat ben yavaş yavaş gizlice laboratuvarımı yeniden teşkile muvaffak oldum.

Galbin kafeslerin arasından yürüyordu. Uyandırdığı hayvanlar kafeslerin demirlerine gelip sürtünüyorlardı. Hayvanlara işkence eden bu ilim adamı onlara kendini sevdirmeye muvaffak olmuş ve en garibi, anlaşılan onları da sevmeye başlamıştı.

(Daha var)

GÜNÜN MESELELERİ

Umumi vaziyetin blançosu

Yazan: Hâmid Nuri İrmak

İtalyada esaslarda yekdiğerine benzeyen, müteakıl müzaheretlerle tatbik olunan iktisadi, ticari sistemler meydana getirildi. İthalât ve ihracatın genişletilmesi birlikte tam mânasile devlet kontrolüne tâbi hale getirildiği görüldü. Bu usul Japonya dahi geçen yıldanberi devlet kararile, hükûmet ve meclislerin emirlerle tatbik olunuyor. Mezkûr devletlerin çeşitli mürakabe teşkilâtları, şimdiki tabirle ofisleri bilgilerine ve iktidalarına göre seçilen hakiki mânasile işlerini bilen mütehasşs elemanları vasıtasile, Avrupalı her tarafındaki, Türkiye ve Sovyetler Birliği müstesna olarak, küçük ve büyük milletlere yeni ticaret usullerini tatbika çalışmaktadırlar. Uzak Şarkta Japonya dahi Manguri, Çin ile Siyam, Hindicini gibi sahalara aynı usulleri tatbikle meşguldür. Felemenk Hindistanile müzakere-lerin, ihtilâfların esaslarını bu cihetler teşkil ediyor.

Kocası askere giden kadınlar

Yardım sevenler cemiyeti bir dert dinleme bürosu açıyor

Yardım Sevenler Cemiyeti, Ankarada olduğu gibi şehrimizde de bir "dert dinleme bürosu" tesis etmeyi kararlaştırmıştır. Büro erkeği askere giden kadınlara iş bul-

cak, fakir, ihtiyar, kimsesiz bayanların müşkülli, dertleri ve işleri ile uğraşır takip ve intaç etmek üzere haftanın muayyen günlerinde kendilerini dinliyecektir.

Son yağmurlar çok faydalı oldu

Anadolunun muhtelif yerlerine yağan yağmurların çok faydalı olduğu mahsul mıntakalarından gelen haberlerden öğrenilmiştir. Yağmurların geç kaldığı hakkında cı-larda gayet iyidir.

Almanya Tiftik satıldı

Almanya dün 75,000 liralkın ce kepek gönderilmiştir. Bedeli malla ödenecek olan bu malların sevkıyatına birkaç güne kadar başlanılacaktır. Bundan başka yine Almanya 70 bin liralk tiftik ihracatı için bir anlaşmaya varılmış ve tiftik-yapağı birliği bu satışa âzaları arasında taksim edilecek teslimatın taahhüt edilen tarihe kadar tamamlanmasını bildirmiştir.

Büyük tarihî roman:113

Sultan Aziz Nasıl Öldürüldü?

Yazan:M. Sami Karayel

Sultan Aziz, ortada dönen dedikodulardan korktu Rusyaya satılmış meselesi onu ürküttü

Halk arasında şöyle bir dediko - du da vardı:

— Mahmut Nedim paşa, memleketi Rusyaya sattı.

Bu, dedikoduyu daha ziyade İngilizler çıkarmış bulunuyordu. Maksatları Mahmut Nedim paşayı düşürmek devleti Rus sefiri İgnatief'in pençesinden kurtarıp kendi avuçları içine almak.

İngilizler, müthiş bir mücadele tutuyorlardı. Midhat paşayı İngiliz localarına mensup bir masondun. Aynı zamanda İngiliz hükümetinin tamamiye bir bendesi idi.

Esasen Midhat paşanın kendi hatıratı ve, oğlunun babası hakkında yazdıkları okunursa görü - lür ki, paşa daima İngilizlerden hayır görmüştür. Menkübiyetleri zamanında İngiliz lordlarına varın caya kadar kendisine çekler gönde - rilmiştir.

Hattâ, Bağdattan Sivas sürü - len ve, Sivas gitmeyip Edirneye tayin olunan Midhat paşanın bu, hareketine İngiliz politikasının müessir olduğu aşkârdır.

İngiltere, Rus taraftarı olan Mahmut Nedim paşayı sadareften düşürmek için halk beyinde:

— Nedim paşa ve padişah milleti Rusyaya sattılar..

Diye propaganda vesile teşkil edecek amilleri meydana getir - mekte güçlük çekmemişti. Bir yandan da Midhat paşanın mevkie gelmesi için saray peşinde ve, sairede ince bir politika takip ediyor - du.

Midhat paşa, medreselerde, ve

Sıgırların derileri bile satın alındı

Haber aldığımız göre mezbahada kalın sıgır derileri üzerinde de mühim satışlar yapılmıştır. Bazı tacırlar bir ay sonra kesilecek olan

İtfaiye mektebinde bittirildi

Fatihteki itfaiye mektebinde imtihanlar ikmal olunmuştur. Bu yılki imtihanlara 42 kişi iştirak etmiştir. Bunlardan 40 i muvaffak olmuştur. Muvaffak olanların diplomaları merasimle kendilerine, Vali ve Belediye Reisi Doktor Lüt fi Kırdar tarafından tevzi oluncaktır.

ASKERİ VAZİYET

SURİYE HAREKÂTININ İLK İNKİŞAFLARI

İngiliz ve Hür Fransız kuvvetlerinin Suriyeye karşı başladıkları iltihak hareketi muhtelif istikametlerden inkışaf etmektedir.

Filistin ve Şarkı Erdünden ilerli hareket dört koldan yapılmaktadır. Bunların ikisi Şimali Filistinden vukubulmuştur. Bu dört koldan biri Hayfannın şimalinden sahil yolunu takip ederek Beyrut istikametine ilerlemektedir. Bu kuvvetler huddattan takriben 25 kilometre içeride ve sahilde bulunan Sur kasabasına işgal etmişlerdir. Lübnanın merkezi olan Beyrutta 70 kilometre mesafede bulunmaktadırlar. İkinci kol Filistinin şimalinden Zahle istikametine ilerlemektedir. Bu kol Mercitayn mevkiini işgal etmiştir. Şarkı Erdünden hareket eden üçüncü kol şimali Erdünden geçerek Der'a kasabasına almış, ve Der'adan 10 kilometre mesafedeki Şam üzerine demiryolunu takiben ilerlemektedir. Der'a bir demiryolu iltisak noktası olduğundan ehemmiyetli bir mevkidir. Bunlara müvazi diğer bir kol huddattan 40 kilometre mesafede bulunan Süveydiye'nin cennubuna varmıştır. Burada yerli kitalarla muharebeye tutuşmuştur. Süveydiye'nin bugün düşmesi çok muhtemeldir. İngiliz ve Hür Fransız kitaları harekete başladıklarından

itibaren 36 saatte vasatı 25.30 kilometrelük bir giriş temin etmişlerdir. Gerçi bu ilk hamlede büyük bir inkışaf göstermiş sayılmazsa da müteakip hamlelerin daha sür'atli bir inkışaf göstermesi beklenebilir. Çünkü ötedenberi hazırlanmış olan müstahkem mevkiiler geçildikten sonra — bir kısmı geçilmiş — hareketin sür'atleneceği tabiidir.

Iraktan da Suriyeye motorize İngiliz kuvvetleri harekete geçmiştir. Bunların nereye vardıkları hakkında henüz haber alınmamışsa da bu muntakada Fransızların yerli halktan teşkil edilmiş cetelerden başka kuvvetleri olmadığına göre huddattan 100 kilometre mesafede Meyadin civarına gelmiş olmaları çok muhtemeldir. Şimali Irak'tan diğer bir kol da Türkiye - Suriye ve Irak hudutlarının birleştiği noktadan harekete geçmiştir. Bu kolun Nusaybinin hemen karşısındaki Kamışlıya işgal ettiği haberleri vardır. Bu kol Hasipce istikametine ilerli harekete devam etmektedir. Kamışlı'nın işgali teccyrit ederse Fransızların Irak ile demiryolu iltihakı kesilmiş olmaktadır. Suriyedeki Fransız kuvvetleri 40 bin kadar tahmin edilmektedir. Bunun üçte ikisi müstemele askeridir. İngiliz tayyareleri kara harekâtına müzaheret etmektedir.

